

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет культури і мистецтв**  
**Кафедра культурології**

**СИЛАБУС**  
**вибіркового освітнього компонента**  
**МІФ І МІФОЛОГІЧНІ НАРАЦІЇ В КУЛЬТУРІ**  
**підготовки магістра**


Луцьк – 2026

**Силабус освітнього компонента «МІФ І МІФОЛОГІЧНІ НАРАЦІЇ В КУЛЬТУРІ»** підготовки магістра

**Розробник: Головей В. Ю.**, професор, доктор філософських наук, професор кафедри культурології

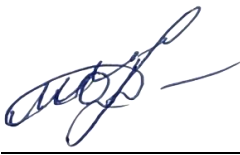
**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми:

  
\_\_\_\_\_ Шостак В. М.

.Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології протокол №10 від 2 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

  
\_\_\_\_\_

доцент Москвич О. Д.

## I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В 12 Культурологія ОПП «Культурологія. Культурна політика і міжкультурна взаємодія» Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<b>Вибірковий</b>
Кількість годин/кредитів _120_ / _4_		<b>Рік навчання</b> 1
		<b>Семестр</b> 1 -ий
ІНДЗ: €		<b>Лекції</b> 10 год.
		<b>Практичні (семінарські)</b> 14 год.
		<b>Самостійна робота</b> 88 год.
	<b>Консультації</b> 8 год.	
	<b>Форма контролю:</b> залік	
<b>Мова навчання</b>		українська

## II. Інформація про викладача

ППП *Головей Вікторія Юрївна*

Науковий ступінь *доктор філософських наук*

Вчене звання *професор*

Посада *професор кафедри культурології*

Контактна інформація

моб. тел. 067 3343073, ел. адреса: V\_golovey@ukr.net

Дні занять (посилання на електронний розклад). <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

## III. Опис освітнього компонента

### 1. Анотація курсу

*Силабус вибіркового освітнього компонента «МІФ І МІФОЛОГІЧНІ НАРАЦІЇ В КУЛЬТУРІ» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.*

В запропонованому курсі міф розглядається у філософсько-культурологічному аспекті, передусім, як символічна форма культури, яка певним чином структурує людське життя, інтегрує смисли, задаючи парадигми людській діяльності. Перший змістовний модуль курсу присвячений розгляду основних етапів теоретичного осмислення міфу, систематизації та критичному аналізу

провідних концепцій міфу від античності – до постмодерного дискурсу. В другому змістовному модулі висвітлюються структура та функції міфів, особлива увага приділяється аналізу історичних трансформацій міфу та виявленню міфологічних нарацій в сучасній медіакультурі (у ЗМІ, кінематографі, відеоіграх, медіамистецтві тощо).

## **2. Мета і завдання освітнього компонента.**

**Метою** вибіркового освітнього компонента є формування системного уявлення про міф як універсальний культурний феномен, спосіб символічного мислення та нарративну модель інтерпретації світу; розвиток здатності аналізувати міфологічні структури, архетипні образи й міфонаративи в історичному та сучасному культурному контексті, а також застосовувати міфокритичний інструментарій у соціокультурній аналітиці.

### **Основні завдання:**

- сформувати цілісне бачення міфу як складного, універсального, багаторівневого культурного феномену;
- окреслити еволюцію основних теоретичних підходів до інтерпретації міфу;
- вироблення навичок культурологічного аналізу міфу, його структурних та функціональних характеристик на базі ґрунтовного вивчення культурно-історичних джерел та наукової літератури;
- осмислення еволюції міфологічної свідомості в контексті розвитку культури.

## **3. Soft skills.**

### **Критичне мислення**

Здатність розпізнавати міфологічні конструкти в різних типах дискурсу, аналізувати їхні смислові, ідеологічні та символічні виміри.

**Аналітична та інтерпретаційна компетентність** Уміння працювати з текстами, візуальними образами та медіаматеріалами, здійснювати нарративний і семіотичний аналіз.

### **Міжкультурна чутливість**

Усвідомлення специфіки міфологічних моделей різних культур.

### **Комунікативність**

Здатність аргументовано презентувати власну позицію, вести академічну дискусію, коректно працювати з чутливими світоглядними темами.

### **Рефлексивність**

Уміння усвідомлювати власні культурні установки, критично переосмислювати стереотипи та наративи, що впливають на індивідуальне й колективне мислення.

### **Креативність**

Здатність генерувати нові інтерпретації культурних явищ, застосовувати міфокритичний підхід у соціокультурному аналізі та проєктуванні.

#### 4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичне підґрунтя осмислення та інтерпретації міфу</b>						
Тема 1. Поняття “міф”: проблеми етимології і семантики.	22	2	2	16	2	РМГ/8 ДС/6
Тема 2. Еволюція теоретичних концептів міфу.	24	2	2	18	2	ДС/8 Р/6
Тема 3. Міфологічні нарації в контексті сучасної культури	23	2	4	16	1	РМГ/8 РК/6
Разом за модулем 1	69	6	8	50	5	42
<b>Змістовий модуль 2. Структура та соціокультурні функції міфу</b>						
Тема 4. Структура міфу.	26	2	4	18	2	РМГ/8 Р/6
Тема 5. Динаміка соціокультурних функцій міфу.	25	2	2	20	1	ДС/8 РМГ/6
Разом за модулем 2	51	4	6	38	3	28
<b>Види підсумкових робіт</b>						Бал
<b>ІНДЗ</b>						30
<b>Всього годин/Балів</b>	120	10	14	88	8	100

Форма контролю\*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РК – розв’язування кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

#### 5. Завдання для самостійного опрацювання.

##### 1. Аналітичне есе (10–15 стор.)

Проаналізувати одну з класичних концепцій міфу (М. Еліаде, К. Леві-Строс, Р. Барт, К.-Г. Юнг тощо) та окреслити її евристичний потенціал для інтерпретації сучасної культури.

##### 2. Структурно-нарративний аналіз тексту

Обрати міфологічний сюжет (античний, біблійний, слов’янський або інший) і здійснити його структурний аналіз: архетипи, опозиції, нарративні моделі, символіка.

##### 3. Кейс «Реміфологізація сучасності»

Дослідити приклад сучасного культурного продукту (фільм, серіал, реклама, комп'ютерна гра, політична кампанія) як форму актуалізації або трансформації міфологічного наративу.

#### 4. Порівняльне дослідження

Порівняти два міфологічні образи (наприклад, герой, трикстер, мати-земля, апокаліптичний мотив) у різних культурних традиціях або історичних періодах.

#### 5. Міф і колективна пам'ять

Проаналізувати функціонування міфологем у формуванні національної/культурної ідентичності (на матеріалі історичних наративів, меморіальних практик, медіадискурсу).

#### 6. Семіотичний аналіз візуального матеріалу

Дослідити символічні коди та міфологічні структури в мистецькому творі (живопис, скульптура, перформанс, цифрове мистецтво).

#### 7. Рефлексивний звіт

Підготувати письмову рефлексію (3–5 стор.) щодо актуальності міфологічного мислення в сучасному інформаційному суспільстві з аргументованими прикладами.

#### 8. Бібліографічний огляд

Скласти анотований список 8–10 наукових джерел з проблематики міфу та міфологічних нарацій із коротким аналітичним коментарем до кожного.

### IV. Політика оцінювання

**Політика викладача щодо здобувача освіти.** Політика оцінювання здобувачів освіти відповідає «Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів Волинського національного університету імені Лесі Українки» та «Положенню про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки». Під час вивчення вибіркового ОК здобувач другого (магістерського) рівня освіти має виконувати завдання відповідно до програми силабусу, відвідувати лекції, практичні заняття з курсу, дотримуватись графіку та розкладу занять, затверджених факультетом, має опрацювати матеріал, передбачений планом практичного заняття (опрацювати рекомендовану літературу до теми, мати конспекти лекції, аналізувати теоретичний матеріал, володіти термінологічним словником, підготувати відповіді відповідно до плану практичних занять, доповнювати та коментувати відповіді інших здобувачів, виконувати запропоновані практичні, творчі завдання), своєчасно звітувати і виконувати поставлені перед ним завдання.

Здобувач освіти, який старанно готувався до кожного практичного заняття і відповідав на кожному практичному занятті, дотримуючись норм академічної доброчесності, максимально може отримати 100 балів. Мета практичних занять – виявити ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та застосування на практиці сформованих умінь і навичок.

За проведення онлайн-занять (через карантинні заходи, воєнні дії тощо) у здобувачів освіти має бути увімкнений мікрофон, веб-камера, справні технічні засоби, які забезпечать успішну віртуальну комунікацію.

Процес навчання є творчим, відкритим до дискусії та обговорення запропонованих тем. Усі завдання, передбачені програмою, повинні бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач був відсутній на занятті без поважної причини, він/вона повинні опрацювати навчальні питання та завдання самостійно та у визначені викладачем терміни обов'язково звітувати про засвоєння ними навчального матеріалу. Якщо здобувач освіти через об'єктивні причини не відвідував заняття чи хоче покращити свій результат, то він має можливість скласти викладачеві тему в дні консультацій не пізніше як за тиждень до дати призначення заліку.

За наявності документа про опанування сертифікатного курсу, що за проблематикою дотичний до нормативного ОК, здобувач освіти може не складати однієї чи кількох тем (згідно з кількістю годин, зазначених у сертифікаті).

Здобувачі, які є учасниками науково-практичних конференцій з дотичної проблематики, авторами відповідних публікацій (статей або тез), мають право отримати додатково 10 балів, які будуть зараховані як результати поточного контролю з освітнього компонента.

Докладнішу інформацію можна отримати за покликанням: *«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»* <https://lnk.ua/5V1RZ6YNd>

### **Політика щодо академічної доброчесності.**

Увесь навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, довіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності. Учасник освітнього процесу повинен дотримуватися навчальної етики, толерантності стосовно всіх учасників процесу навчання, не порушувати часових меж та лімітів навчального процесу.

Для забезпечення довіри до результатів навчання категорично заборонено списувати під час виконання практичних завдань, на іспиті та ін. Усі письмові роботи, виконані здобувачем освітнього рівня, за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату. Жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування та ін.) недопустима. За таких дій передбачена адекватна реакція відповідно до нормативного документа – *«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»*.

Дотримання академічної доброчесності забезпечується відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил,

якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом та здобувачами освіти передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей).

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими університет керується у своїй діяльності, можна докладно ознайомитися в – *«Кодексі академічної доброчесності Волинського університету імені Лесі Українки»* <https://lnk.ua/KVvdM6d4E>.

### **Політика щодо дедлайнів та перескладання.**

Терміни і умови перескладання визначаються деканатом відповідно до рекомендацій навчального відділу. Вони можуть корегуватися викладачем за попередньою домовленістю зі здобувачем в залежності від ситуації і конкретних обставин.

Якщо через поважні причини здобувач не відвідав заняття чи хоче покращити свій результат, то в дні консультацій він зможе скласти тему чи кілька тем, але не пізніше як за тиждень до офіційної дати призначення іспиту. У випадку незадовільної підсумкової оцінки здобувач має можливість повторного складання іспиту викладачеві відповідно до переліку запропонованих питань в терміни, визначені розкладом екзаменаційної сесії.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Здобувач має можливість порушити будь-яке питання, яке має стосунок до процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуте відповідно до попередньо визначених процедур у ЗВО. Для

врегулювання конфліктів у навчальному та освітньому процесі керується «Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки», п. 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

### **Методи та засоби діагностики успішності навчання**

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

**Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види навчальних робіт:**

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – до 14 балів, у тому числі за розв’язання кейс-завдання – до 6 балів), всього – 70 балів;  
індивідуальне навчально-дослідне завдання – 30 балів.

### **Критерії оцінювання:**

*Семінарських занять:*

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

### **Критерії оцінювання індивідуально-дослідного завдання:**

- поглиблене вивчення джерел;
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

### **Оцінювання індивідуально-дослідного завдання передбачає:**

**30-25 балів** – самостійно і творчо вирішені проблеми, здобувач вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки, застосовувати оригінальні креативні підходи.

**24-15 балів** виставляється здобувачам, які проявляють творчу

самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Розроблена логічна структура змісту навчального матеріалу ОК є логічно викладеною, зроблено самостійні висновки, зустрічаються несуттєві недоліки.

**14-8 балів** відповідають роботі, в якій висвітлюється певна проблема, але відсутні самостійні судження здобувача, висновки та узагальнення. Висвітлення проблеми є неповним.

**7-0 балів** виставляється здобувачам, які виконали ІНДЗ на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, наявний плагіат.

### **Орієнтовна тематика індивідуально-дослідних завдань**

1. Міф як модель світопорядку: структура космогонічних наративів у різних культурних традиціях.
2. Архетип героя: трансформація міфологічної моделі від архаїки до масової культури ХХ–ХХІ ст.
3. Міф і політика: механізми міфологізації влади та формування національних наративів.
4. Реміфологізація сучасності: функціонування міфологем у цифровій культурі та соціальних мережах.
5. Міфологічний символ як культурний код: семіотичний аналіз образу (на вибір здобувача).
6. Міф і пам'ять: роль міфологічних нарацій у конструюванні колективної ідентичності.
7. Трикстер як культурний архетип: від традиційної міфології до сучасних медіаперсонажів.
8. Апокаліптичні міфонаративи: трансформація есхатологічних мотивів у мистецтві та масовій культурі.
9. Гендерні виміри міфу: образ жіночого й чоловічого начала в міфологічних структурах.
10. Міф як інструмент культурної інтерпретації травми: символічні нарації кризових і воєнних досвідів у сучасному дискурсі.

### **V. Підсумковий контроль**

Із вибіркових освітніх компонентів форма контролю – залік, який викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час

ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

### *Перелік питань до заліку*

1. Поняття міфу: етимологія, основні дефініції та підходи до інтерпретації.
2. Міф як форма світогляду та символічного мислення.
3. Структура міфу: архетипи, бінарні опозиції, нарративні моделі.
4. Функції міфу в культурі (онтологічна, етіологічна, нормативна, інтегративна тощо).
5. Космогонічні та антропогонічні міфи: семантика й культурне значення.
6. Героїчний міф і модель ініціації.
7. Трикстер як архетипний персонаж: культурні варіації.
8. Психоаналітична інтерпретація міфу (архетип, колективне несвідоме).
9. Структуралістський підхід до аналізу міфу.
10. Семіотичне трактування міфу як вторинної знакової системи.
11. Міф і ритуал: взаємозв'язок та культурна динаміка.
12. Міф і релігія: точки перетину та розмежування.
13. Міф і мистецтво: інтерпретація міфологічних сюжетів у різних видах мистецтва.
14. Міф у літературі модернізму та постмодернізму.
15. Політична міфотворчість та ідеологічні нарративи.
16. Міф і масова культура: реміфологізація сучасності.
17. Міфологеми в медіа та рекламному дискурсі.
18. Міф і національна ідентичність: конструювання історичної пам'яті.
19. Есхатологічні та апокаліптичні нарації в культурі ХХ–ХХІ ст.
20. Актуальність міфологічного мислення в умовах цифрової культури та глобалізації.

## Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

## VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Гадамер Г.-Г. Міф в епоху науки. *Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика*. К., 2001. С. 106–118.
2. Головей В. Міф та міфологічні нарації в сучасній медіакulturі: семіотичний аспект. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2018. № 10 (383). С. 23–28.
3. Головей В. Танець у міфоритуальному континуумі: культурно-антропологічний аспект. *Fine Arts and Cultural Studies*, 1, 2021. 16–23.
4. Гудков С. Міфологічний світогляд сучасної людини як соціокультурний феномен. *Українські культурологічні студії*, Том 1, № 16, 2025, с. 49–55. DOI:10.17721/UCS.2025.1(16).07.
5. Довганик О. Осмислення феномену міфу та міфотворення: загальна характеристика і аналітика наукових досліджень у період 2020–2024 років. *Fine Art and Culture Studies*, № 2, 2025, с. 238–247. DOI:10.32782/facs-2025-2-33.
6. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. К., 2002. 424 с.
7. Леві-Строс К. Структурна антропологія. К. : Основи, 1997. 387 с.
8. Леві-Строс К. Що таке міф? *Рюс Ж. Поступ сучасних ідей*. К., 1998. С. 432–437.
9. Павлюк Л.С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів, 2006. 112 с.
10. Тарасюк Л., Тимошенко Т. Формування культурних цінностей та ідентичності через міфологічні уявлення. *Культурологічний альманах*, № 4, 2024, с. 371–379. DOI:10.31392/cult.alm.2024.4.45.
11. Barthes, Roland. *Mythologies: The Complete Edition, in a New Translation*. Translated from the French by Richard Howard and Annette Lavers. New York: Hill and Wang, 2013. ISBN 978-0809071944.

12.Serrat, Olivier. *Myth, Philosophy, and Literature: Exploring Thought, Story, and Culture*. Springer Nature Singapore Pte Ltd, 2025. ISBN 978-981-95-2896

**Інтернет-ресурси:**

Електронні ресурси НБУВ <http://www.nbu.gov.ua/node/2116>

Ресурси. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки.  
<https://library.vnu.edu.ua/resource/>

Лекція Вікторії Головей «Міф як засаднича форма культури та мистецтва» у  
Музеї Корсаків / МСУМК [https://youtu.be/9LOhqvyx7oA?si=RleciTWnTV9kfc\\_b](https://youtu.be/9LOhqvyx7oA?si=RleciTWnTV9kfc_b)